

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЦЕНТР СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ НАУКОВИХ СТУДІЙ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОСВІТИ І НАУКИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

ТОМ I

За редакцією:

**Василь Ільницький, Роман Корсак, Тетяна Пантюк, Олег Петречко,
Володимир Старка**

Дрогобич – Ужгород – Тернопіль
2024

УДК 37+001](477)"364"(08)
А 43

Збірник рекомендовано до друку вченою радою факультету історії, педагогіки та педагогіки
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 11 від 14.11.2024 р.)

Актуальні питання освіти і науки в умовах сучасної російсько-української війни. Том I /
[Ред.: В.Ільницький, Р.Корсак, Т.Пантюк, О.Петречко, В.Старка]. Дрогобич – Ужгород –
Тернопіль: Посвіт, 2024. 204 с.

ISBN 978-617-8487-46-1

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей I-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання освіти і науки в умовах сучасної російсько-української війни». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогічних, історичних наук та туризму. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 37+001](477)"364"(08)
А 43

Редакційна колегія:

к.і.н., доц. **Т.Батюк**; к.і.н., доц. **С.Біла**; к.і.н., доц. **В.Галик**; д-р пед. н., проф. **М.Галів**; к.і.н., доц. **О.Горбачик**; к.і.н., доц. **Г.Гриценко**; д.екон.н., проф. **Т.Гуштан**; д-р іст. н., проф. **В.Ільницький**; к.і.н., доц. **О.Козій**; д-р іст. н., проф. **Л.Лазурко**; к.і.н., доц. **І.Лозинська**; д-р пед. н., проф. **О.Невмержицька**; д-р іст. н., проф. **О.Петречко**; к.і.н., доц. **Р.Попп**; к.ю.н., доц. **О.Проць**; д-р іст. н., проф. **І.Смукот**; к.і.н., доц. **Л.Смукот**; д-р іст. н., проф. **Ю.Стецик**; к.і.н., доц. **В.Тельвак**; д-р іст. н., проф. **В.Тельвак**; д-р іст. н., проф. **Л.Тимошенко**; д-р іст. н., проф. **В.Футала**.

Рецензенти:

Медвідь Оксана Василівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України та правознавства Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Пагута Мирослав Вікторович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри технологічної та професійної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Попик Мар'яна Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

ISBN 978-617-8487-46-1

Юрчишин Н. Зенон Коссак (1907–1939): історіографія та джерельна база.....	117
--	------------

ПЕДАГОГІКА. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Бесчастний О., Рифяк Р. Можливості дистанційного навчання у підготовці здобувачів вищої освіти	120
Возняк Я., Стащак О. Формування творчої особистості майбутнього педагога як необхідна умова реформування освіти.....	122
Галів М. Методичні аспекти використання матеріалів газети «Голос Підкарпаття» (1942–1944) на роках історії України.....	124
Даниляк Ю., Якимець Ю. Медіаграмотність в системі підготовки майбутнього вчителя до медіа освітньої діяльності.....	128
Динович А. Виклики сучасної педагогіки в професійній підготовці фахівців технічного профілю.....	131
Кімакович В. Творчість вчителя як джерело педагогічних інновацій.....	134
Кравців О., Чубінський Т. Перспективи використання інформаційно-комунікативних технологій в освітньому процесі.....	136
Латик Н., Саковець Н. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх педагогів до інноваційної діяльності.....	138
Левкович В., Левицький О., Санайко А. Формування лідерських якостей майбутніх педагогів.....	141
Николин Д., Співак В. Громадянська освіта та виховання як складові становлення особистості.....	143
Огар А., Гірняк В. Сучасні підходи до вивчення творів Тараса Шевченка в початковій школі	145
Остащук І., Дмитришин А. Індивідуальна освітня траєкторія студента як засіб посилення мотивації до здобуття наукових знань.....	147
Паласевич І., Федорович А. Педагогічне спілкування як засіб педагогічної діяльності.....	149
Петрів Д., Слутий Я. Формування лідерських якостей у студентів закладу вищої освіти.....	151

ТУРИЗМ. ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА

Гуштан Т., Годя І. Роль устаткування для розвитку екологічних ініціатив у готельно-ресторанному бізнесі	154
Гуштан Т., Корсак Р., Годя І. Готельно-ресторанний бізнес і діловий туризм: інноваційні рішення та можливості	157
Гуштан Т. Готельно-ресторанний бізнес в умовах війни.....	160
Гуштан Т., Корсак Р., Ільницький В. Інтерактивні методи навчання в готельно-ресторанній сфері.....	163

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Проблема формування лідерських якостей у майбутніх педагогів набуває все більшої актуальності в сучасній освіті. Зміни в суспільстві, динамічний розвиток технологій та глобалізація висувають нові вимоги до професійної підготовки майбутніх педагогів.

Сучасний педагог має не лише передавати знання, а й бути лідером, здатним мотивувати студентів, створювати сприятливе освітнє середовище та інноваційно підходити до освітнього процесу. Актуальною є необхідність розробки методичних рекомендацій для педагогічних колективів закладів вищої освіти щодо реалізації цінностей, які сприяють розвитку лідерських якостей. Саме тому дослідження, спрямовані на виявлення пріоритетних цінностей студентів, розробку ефективних методик розвитку лідерських якостей, є важливими для підвищення якості підготовки майбутніх педагогів.

На думку О. Товканець, ефективне формування лідерських якостей у майбутніх педагогів передбачає створення системи педагогічних умов, що стимулюють розвиток особистісних якостей лідера. До таких умов належать: оновлення змісту психолого-педагогічних дисциплін з акцентом на практико-орієнтованих завданнях, організація різноманітних видів діяльності, що сприяють розвитку ініціативності та відповідальності, а також створення умов для участі студентів у проєктах та громадській діяльності [2, 15]. Важливу роль відіграє також система наставництва та менторства, яка дозволяє майбутнім педагогам набувати досвіду лідерства під керівництвом досвідчених фахівців. Поєднання зазначених умов забезпечує комплексний розвиток лідерського потенціалу майбутніх педагогів та сприяє їхній успішній професійній діяльності.

Формування лідерської компетентності майбутніх педагогів є багатограним процесом, що передбачає комплексний підхід. Ключовим аспектом цього процесу є мотивація студентів до глибокого засвоєння теоретичних основ лідерства [1, 122]. Розуміння різноманітних видів, структур та функцій лідерства, а також оволодіння інструментарієм для ефективного застосування лідерських підходів у педагогічній діяльності є необхідною базою для успішної професійної реалізації.

Важливим компонентом формування лідерської компетентності є розвиток практичних умінь. Майбутні педагоги повинні опанувати навички згуртування колективу, ефективної комунікації, розуміння психології особистості та груп, а також вміння впливати на поведінку інших. Особливу увагу слід приділити розвитку креативного мислення та здатності генерувати оригінальні ідеї, які сприяють активній взаємодії в педагогічному середовищі.

Для успішного формування лідерських якостей необхідно забезпечити інтеграцію теоретичних знань та практичних навичок. Аудиторна та позааудиторна робота повин-

на бути спрямована на розвиток у студентів здатності застосовувати набуті знання на практиці. Залучення студентів до участі в різноманітних проєктах, тренінгах та семінарах сприяє формуванню лідерських якостей та розвитку їхніх особистісних ресурсів.

Систематична робота з розвитку лідерської компетентності майбутніх педагогів дозволяє не лише збагатити зміст їхньої професійної підготовки, а й сприяти їхньому особистісному зростанню. Мотивовані та лідерські особистості здатні не лише ефективно вирішувати педагогічні завдання, а й ставати рушійною силою розвитку освітнього середовища.

Для забезпечення ефективності цього процесу необхідно враховувати такі аспекти: відповідність підготовки майбутніх педагогів сучасним вимогам суспільства, використання результатів наукових досліджень у сфері розвитку лідерства в педагогічній діяльності, створення умов для засвоєння студентами педагогічних цінностей, особливості взаємодії викладача та студента в контексті формування професійних цінностей, а також вимоги до професійно важливих якостей особистості вчителя. Комплексний підхід до розвитку лідерських якостей дозволить підготувати педагогів, здатних ефективно вирішувати професійні завдання та сприяти розвитку сучасного освітнього простору.

Створення сприятливого виховного середовища, яке забезпечує майбутнім педагогам можливості для самореалізації, надає підтримку їхнім ініціативам та стимулює до активної участі в житті університету, є ключовим фактором у формуванні лідерських якостей. Особливо важливу роль у цьому процесі відіграють органи студентського самоврядування, які надають студентам платформу для реалізації своїх ідей та розвитку широкого спектру лідерських якостей, таких як відповідальність, комунікативність, вміння приймати рішення, працювати в команді, проявляти креативність, гнучкість та стратегічне мислення. Для ефективного розвитку лідерського потенціалу необхідно забезпечити систематичний контроль за цим процесом, зокрема шляхом введення системи регулярної звітності, проведення оцінювання ефективності діяльності студентських органів. Розвиток лідерських якостей у студентів є важливим інвестицією в майбутнє, оскільки випускники, які мають досвід роботи в студентських органах, краще адаптуються до вимог ринку праці та демонструють високі результати в професійній діяльності.

Отже, формування системи педагогічних цінностей, що відповідає сучасним викликам, дозволить створити умови для саморозвитку студентів, стимулювати їхню активність та ініціативність. Розвиток комунікативних, організаційних здібностей та спрямованість особистості на продуктивну професійну діяльність є ключовими компонентами лідерського потенціалу педагога.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бурцева Ю., Коркішко О., Завалій Є. Мотивація як провідний чинник формування лідерської компетентності в майбутніх педагогів в освітньому просторі університету. Collection of Scientific Papers «SCIENTIA» of IV International Scientific and Theoretical Conference «Features of the development of modern science in the pandemic's era» (May 19, 2023; Berlin, Germany). 2023. С. 122–123.
2. Товканець О., Сасин Г. Розвиток лідерських якостей педагога в освітньому процесі закладу вищої освіти. *Молодь і ринок*. 2024. № 1/221. С. 13–17.